

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vavřinková, Pavla (2019): *Zur lexikographischen Bearbeitung des geschichtswissenschaftlichen Wortschatzes aus der Perspektive Deutsch/Tschechisch*, Ústav germánských studií FF UK, 71s.

Začte-li se posuzovatel do předložené práce a hned na první straně textu (resp. na s. 5) objeví tři hrubé gramatické chyby, které by byly důvodem ke kritice i v práci bakalářské, resp. i na začátku bakalářského studia, neubrání se myšlence, že se zpracování tématu bude potýkat s nejedním problémem. Prvotní negativní dojem bohužel nakonec není nijak výrazným způsobem rozptýlen, což je vysloveně škoda, protože zvolené téma v sobě skrývalo potenciál, který rozhodně nebyl vytěžen uspokojivým způsobem. Byť i jen letmý pohled na text snadno odhalí, že práce potřebovala výrazně víc pozornosti, než které se jí nakonec dostalo. Proto z mého pohledu zde jde bohužel pouze o otázku, zda práci ještě vůbec lze doporučit k obhajobě.

Diplomová práce Pavly Vavřinkové se zabývá tématem, které je každopádně relevantní. Obzvláště lze ocenit, že práce vychází z praktické lexikografické zkušenosti (byť krátké) a má praktický dosah, když vypracované databázové vstupy jednou mohou vplynout nejen do speciálního terminologického slovníku pro historiky a archiváře, jenž na ÚGS FF UK vzniká, ale i do *Velkého německo-českého akademického slovníku*, jehož ambicí je zachytit i jádra terminologií jednotlivých disciplín. Autorka k psaní hesel přistoupila poctivě a, zdálo se mi, i s chutí; výsledkem jsou heslové statě, které sice budou potřebovat ještě mnoho úprav, celkově jsou ale – s přihlédnutím k lexikografickým zkušenostem autorky – kvalitní. Informační nabídka hesel je ve srovnání s dosavadními slovníky velmi bohatá, snad až naddimenzovaná. Jedním z bodů k diskuzi při obhajobě necht' je tedy otázka, zda je takto maximalisticky pojatá mikrostruktura pro uživatele skutečně přínosná. Co v této souvislosti říká současná metalexikografická literatura? Jakou roli hraje aspekt času potřebného k vyhledání určité informace v heslové stati? Jak se k těmto otázkám staví tzv. aarhuská lexikografická škola (H. Bergenholtz aj.)?

Cíl práce je stanoven racionálně a je možné konstatovat, že byl naplněn. Text je členěný v podstatě přehledně, jednotlivé kapitoly na sebe plynule navazují. Nedostatkem je, že text buď neobsahuje závěr, nebo je závěr chybně pojmenován *Resümee*, resp. *Resümee + Resumé* (jde o překlep?). V jakém vztahu jsou pojmy *Zusammenfassung*, *Fazit*, *Resümee*? V čem se jednotlivé textové druhy liší?

Metodologie je přiléhavá a aplikována adekvátním způsobem.

Z obsahového hlediska má práce přednosti i nedostatky. Teoretická část je přitom dle mého názoru celkově o něco zdařilejší, syntéza dostupné odborné literatury působí relativně dobrým dojmem. K analýzám slovníků: Proč je Sterzingerův slovník řazen k odborným slovníkům (*Fachwörterbuch*)? (s. 24) Seznam literatury by mohl být i bohatší, za vysloveně chudý ho však označit nelze. Vypracovaná koncepce hesel, resp. komentáře k ní nejsou špatné, ale přesto bych si na mnoha místech představoval podrobnější analýzy. Text na některých místech klouže příliš po povrchu a chybí mu ještě výraznější zasazení do obecných lingvistických (a částečně i lexikografických) souvislostí. Práce dle mého názoru potřebovala o trochu více lingvisticko-lexikografického nadhledu, k němuž je ale potřeba se dopracovat postupem času.

Jazykové ztvárnění celkově vnímám jako slabou stránku textu. Práce obsahuje nejen nepočítaně různých stylisticko-formulačních přešlapů, ale bohužel i velmi mnoho hrubých gramatických chyb, které se typově opakují, a svědčí tak nikoli o nepozornosti či příležitostném „zkratu“, ale o systémovém nedostatku. Jednotlivé pasáže jsou z tohoto hlediska různě povedené; celkem zdařilé části se střídají s pasážemi, kde je podobných chyb koncentrováno hned několik (s. 5, 33, 41 aj.). V textu najdeme i chyby lexikální/slovtvorné, z nichž některé jsou bohužel až iritující (chybně užívané *Termin* a *Terminus* v práci o terminografii!?). U obhajoby prosím u následujících jevů o zdůvodnění, proč se jedná o jazykové chyby: *beinhält* (s. 16), *Die grammatischen Angaben entweder völlig fehlen, oder...* (s. 33).

Suboptimální je i layout a řemeslné zpracování textu. Obojí bylo, domnívám se, šito horkou jehlou a výsledek tomu odpovídá. Mnoho nedostatků je např. ve formální úpravě seznamu literatury, v textu samotném na sebe poutá pozornost chronická záměna pomlčky a spojovníku. Nepochopitelně chybí stránky v obsahu na s. 4; na s. 15 patrně nebyl vymazán původní český text.

Text práce byl se mnou konzultován jen v minimální míře (s výjimkou hesel samotných), což by samo o sobě nebyl problém, pokud by byl výsledek kvalitnější.

Závěr: Předložený text by v mnoha ohledech potřeboval výrazná vylepšení, výsledný dojem z něj bohužel není příliš dobrý a kontrastuje s jinak velmi (!) sympatickým zájmem autorky o zvolené téma. Přes velké množství nedostatků však **práci doporučuji k obhajobě**, a to s odkazem na zpracovaná hesla, která jsou celkově zdařilá a jichž zpracování autorku stálo mnoho úsilí. V podobě, ve které byl text předložen, navrhuji hraniční hodnocení „**dobře**“ **(3)**. Zdůrazňuji však, že má-li toto být konečné hodnocení práce, musí být obhajoba připravena velmi pečlivě. K diskuzi u obhajoby navrhuji skutečnosti zmíněné v tomto posudku.

V Praze, dne 23. srpna 2019

.....
Martin Šemelík, Ph.D., vedoucí